

Az élettársi vagyoni szerződés

Az emberi kapcsolatok harmonikus működése sajnos elég bizonytalan, így legalább anyagi biztonságunkról érdemes előre gondoskodni. Ez még házastársak között is szükséges, függetlenül attól, hogy a jog a házastársak vagyoni viszonyaival bővebben foglalkozik, teljes körűen szabályozza.

Ennek egyik lehetséges módja az élettársi vagyoni szerződés megkötése.

Az élettársak egymás közötti vagyoni viszonyaikat az élettársi együttélés idejére szerződéssel rendezhetik.

Az élettársak az együttélésük, az élettársi életközösségük idejére rendezhetik vagyoni viszonyaikat, azaz előre, a jövőre nézve kötik meg szerződésüket.

A szerződés akkor érvényes, ha közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba foglalták.

Ha közokiratként kötik meg az élettársak a vagyoni szerződést, akkor a szerződés bekerül a Házassági és Élettársi Vagyoni Szerződések Nyilvántartásába (HÉVSZENY-be).

Ezeknek a vagyoni szerződéseknek az „országos nyilvántartásba való bejegyzésének a célja, hogy megkönnyítse a vagyoni szerződések fennállásának a bizonyítását, a nyilvántartás ugyanis – az ellenkező bizonyításáig – közhitelesen tanúsítja a szerződés fennállását. A nyilvántartásra szolgáló informatikai alkalmazást a Magyar Országos Közjegyzői Kamara működteti.”

A szerződésben az élettársak bármilyen olyan vagyoni rendelkezést kiköthetnek, amely - szerződés vagy a törvény alapján - a házastársak között érvényesülhet.

A szerződés harmadik személyekkel szemben akkor hatályos, ha a szerződést az élettársi vagyoni szerződések nyilvántartásába bevezették, vagy ha az élettársak bizonyítják, hogy a harmadik személy a szerződés fennállásáról és annak tartalmáról tudott vagy tudnia kellett.

Az élettársi vagyoni szerződések nyilvántartására a házassági vagyoni szerződések nyilvántartására vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.

A közjegyzői nemperes eljárásról szóló törvény. 36/I. §-a értelmében valamennyi, a vagyoni szerződéssel kapcsolatos kérelmet a közjegyzőnél kell előterjeszteni; ez vonatkozhat a vagyoni szerződés nyilvántartásba történő bejegyzésére, a vagyoni szerződés módosítása tényének bejegyzésére, annak a nyilvántartásból való törlésére, továbbá a szerződés megszüntetése vagy megszűnése tényének bejegyzésére. A vagyoni - jelen esetben élettársi vagyoni - szerződés léte, illetve nemléte nem a nyilvántartásba történő bejegyzésnek a függvénye. Az élettársi vagyoni szerződés érvényesen létezhet anélkül, hogy ebbe a nyilvántartásba felvételre kerülne, s a nyilvántartásból való törlés ténye önmagában nem eredményezi a szerződés megszűnését. A kérelemhez csatolni kell a vagyoni szerződést, illetve az annak módosításáról, törléséről, megszüntetéséről vagy megszűnéséről szóló okiratot.

A fentiekkel áll összhangban az, hogy amennyiben a közjegyző vagyoni szerződést foglal közjegyzői okiratba, ennek tényét a közjegyzői okirat elkészítésekor csak a szerződést kötő felek közös kérelmére jegyzi be a nyilvántartásba.

Az alábbiakban egy mintát találhatnak az élettársi vagyoni szerződésre.

Élettársi vagyoni szerződés

mely létrejött egyrészről (szül. :,, anyja neve:)

..... (szül.:, anyja neve:)

szám alatti lakos között a mai napon létesített élettársi viszony vagyoni feltételeiről az alábbiak szerint:

1) A felek rögzítik, hogy mindketten elváltak. a házasságából született utónevű kiskorú leányával a szám alatt háromszobás saját tulajdonú kertes családi házában él. a házasságából született nagykorú utónevű fiával a szám alatti kettő szobás saját tulajdonú társasházi öröklakásában él. A felek a fenti ingatlanok kizárólagos tulajdonjogát fenntartják.

2) hozzájárul, hogy az élettársi kapcsolat időtartamára családtagként a családi házba beköltözzön. a házba csak személyes ingóságait viszi magával, valamint a-..... frsz. típusú, ... éves személygépkocsiját. A felek megállapodnak abban, hogy az élettársi kapcsolat bármely okból történő megszűnése esetén köteles a családi házból ingóságaival együtt saját öröklakásába visszaköltözni.

3) A felek megállapodnak abban, hogy a munkaviszonyból származó jövedelmüket teljes egészében a közös életvitel költségeinek fedezésre fordítják. Tekintettel arra, hogy vezeti a háztartást és segít a öröklakásában maradó nagykorú, de egyetemi tanulmányait folytató nevelésében és ellátásában, a közös életvitelhez való hozzájárulást a felek egyenlő arányúnak tekintik, annak ellenére, hogy munkaviszonyból származó jövedelme alacsonyabb.

Az így rendelkezésre álló összegből fedezik a felek az ingatlan és a személygépkocsi rendeltetésszerű használatával együtt járó valamennyi kiadást, az étkezés, a ruházkodás, a szórakozás és a nyaralás költségeit. Az ezek után fennmaradó összegből vásárolt dolgok a felek 1/2-1/2 arányú közös tulajdonát képezik. Amennyiben a gépkocsit .. éven belül eladják, úgy annak eladási ára, ha pedig .. év után adják el, úgy annak eladási ára 1/2-1/2 arányban a feleket illeti.

4) A felek megállapodnak abban, hogy a megillető szerzői jogdíjak kizárólag őt, míg a tulajdonát képező Kft. üzletéséből és ügyvezetői minőségéből eredő bármilyen jogcímen járó jövedelem kizárólag illeti. E jövedelmekkel a felek

szabadon rendelkeznek. Amennyiben e jövedelmeket közösen fektetik be, úgy a tulajdoni arányt minden esetben külön rögzítik.

5) A felek megállapodnak abban, hogy gyermekeik iskoláztatási és a közös életvitelt meghaladó kiadásait a kizárólagos rendelkezésű jövedelmeikből fedezik.

6) A felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy ha azok a körülmények, melyekre tekintettel a jelen szerződést megkötötték, huzamosabb időre lényegesen megváltoznak, úgy szerződésüket módosítják. Amennyiben erre közös megegyezéssel nem kerül sor, úgy bármelyikük jogosult bírósághoz fordulni és ebben az esetben a felek alávetik magukat a
Bíróság kizárólagos illetékességének.

7) A felek a szerződést elolvasás és közös értelmezés után a szerződést kötő ügyvéd előtt, mint akaratukkal mindenben megegyezőt jóváhagyólag aláírták.

Kelt,, napján

.....

élettárs

.....

élettárs

Ellenjegyzem:-án:

dr.ügyvéd

cím:.....

(ellenjegyzésnél a száraz és gumi bélyegző lenyomata!)

Bírói gyakorlat morzsa

A Kúria Pfv.21907/2012/4. számú precedensképes határozata

A peres felek 2002. július 1-től 2009. november 23. napjáig élettársakként éltek, melynek tartama alatt az alperes őstermelőként dolgozott, a felperes a háztartás vezetése mellett az alperes tevékenységében is részt vett. Közösen szerzett jövedelmük terhére ingóságokat vásároltak.

Az alperes, mint tulajdonjogot vevő, az alperes édesanyja, mint haszonélvezeti jogot vevő a 2006. február 14. napján kelt adásvételi szerződéssel megvásárolták a H. belterület 11268 hrsz. alatti, természetben J. utcai ingatlant. Ezzel egyidejűleg a peres felek élettársi vagyoni szerződést kötöttek, amelyben rögzítették, hogy 2002. július hónaptól kezdődően élettársi vagyonszövetségben élnek, e szerződéssel az élettársi kapcsolatukból eredő vagyoni viszonyaikat kívánják rendezni. A felperes elismerte, hogy a fentebb részletezett ingatlan az alperes különvagyonát képezi, és kijelentette, hogy ezzel kapcsolatban sem az élettársi jogviszony fennállása alatt, sem annak megszűnése esetén az alperessel szemben nem támaszt igényt. A szerződés szerint az ingatlan az élettársi jogviszony teljes időtartamára megőrzi

különvagyoni jellegét, annak elidegenítése esetén, az értékén vett más vagyontárgy ugyancsak az alperes különvagyona lesz.

A szerződés 7. pontjában foglaltak szerint a felek kijelentették, hogy "jelen megállapodással az élettársi vagyunközösségükkel kapcsolatos valamennyi kérdést rendezték, egymással szemben az élettársi vagyunközösségből, illetve a korábban megvált különvagyonukból eredően követelésük nincs, illetőleg egymással szemben a jövőben sem támasztanak. E megállapodásukat nemcsak az élettársi vagyunközösség megszüntetése, hanem az egyik fél halála miatti megszűnése esetére is fenn kívánják tartani". A szerződés az élettársi közös vagyon mikénti megosztását illetően rendelkezést nem tartalmazott.

A felperes keresetében az élettársi közös vagyon megosztását, ennek keretében az I. típusú gépjármű felperesi, míg a vagyonmérlegben tételesen felsorolt többi ingóság és az ingatlanal kapcsolatos "értéknövekmény" alperesi tulajdonba adását, az alperes 6.616.500 forint értékkiegyenlítés megfizetésére kötelezését kérte.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy a peres felek között 2002. június 1. napjától 2009. november 23. napjáig élettársi vagyunközösség állt fenn. Határozatának indokolása szerint a peres felek előadását és az okiratszerkesztő, dr. S. T. ügyvéd tanúvallomását egybevetve megállapítható, hogy a perrel érintett vagyoni jogi szerződésben a felek kizárólag a H.-i ingatlan jogi sorsát kívánták rendezni azzal, hogy azt egyezően az alperes különvagyónak tekintették. A szerződés 7. pontja nem értelmezhető akként, hogy a peres felek kizárták volna - különös tekintettel a szerződést követő időben szerzett vagyontárgyakra - a közös szerzést, abból legfeljebb arra vonható le következtetés, hogy a szerződés időpontjáig történt meg a közös, illetve különvagyoni igények rendezése. A szerződés megfogalmazásából nem lehet arra következtetni, hogy a peres felek a vagyunközösség létrejöttét a jövőre nézve kizárták és arra sem, hogy a felperes a később megszerzett közös vagyont illetően az igényérvényesítés jogáról lemondott volna, hiszen a szerződéskötés során az ingóságok megosztásáról nem esett szó, és a felperes nem tett olyan nyilatkozatot, miszerint a későbbiekben az élettársi közös vagyonból már semmire nem tart igényt.

(...)

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyta. Határozatának indokolásában rámutatott, hogy a perben nem volt vitás a peres felek élettársi kapcsolata és annak időtartama sem. A perbeli esetben a Ptk. 578/G. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alkalmazására csak eltérő tartalmú szerződéses megállapodás hiányában kerülhetne sor. Mivel jelen esetben az élettársak vagyoni viszonyait szerződéssel kívánták rendezni, a Ptk. 200. § (1) bekezdésében rögzített szerződéses szabadság elvéből következően a szerződés tartalmát szabadon állapíthatják meg. Ez azt jelenti, hogy nincs jogszabályi előírás a tekintetben, hogy az élettársak kapcsolatuk mely szakaszában és mely vagyontárgyakra kiterjedően rendezhetik vagyoni viszonyait, emellett nincsenek elzárva attól sem, hogy a jövőre nézve a közös vagyon keletkezését esetlegesen teljes egészében kizárják, avagy a korábitól eltérő szerzési arányokban állapodjanak meg.

(...)

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A perben eljáró bíróságok egybehangzóan - helyesen - jutottak arra a következtetésre, hogy a peres felek az alperes különvagyont képező H., J. M. utcai ingatlan megvásárlásakor, 2006. február 14-én, ügyvéd által ellenjegyzett írásbeli magánokiratban az élettársi jogviszonyból eredő egymás közti vagyoni viszonyait kívánták rendezni a szerződésben megjelölt, alperes különvagyont képező ingatlanal kapcsolatban. Ezt a szerződést a törvényes határidőn belül egyik fél sem támadta meg.

(...)

A Kúria több eseti döntésében is foglalkozott a szerződési nyilatkozatok értelmezésénél követendő szempontokkal (BH 1997. 178., 1994. 130.), mely szerint az élettársi vagyoni megállapodás értelmezésénél nem lehet a szerződés pontatlan, homályos megfogalmazásából levont feltételezett következtetések alapján kiterjesztően értelmezni a szerződés egyes rendelkezéseit. A kiterjesztő értelmezés tilalma ugyanakkor - a jogerős ítélet indokolásában foglaltakkal ellentétben - nem vetheti fel a méltánytalanság vizsgálatának a szempontját, hiszen a szerződésben foglalt rendelkezések a felek akarat- szabadságának kifejeződései, a felek a szerződés tartalmát szabadon állapíthatják meg, a szerződéssel szemben pedig a méltányosság elve nem értelmezhető.

(...)

Ezek alapján a Kúria megállapítja, hogy a felek a szerződés megkötéséig, 2006. február 14-ig bekövetkezett szerzések tekintetében az azokkal kapcsolatos dologi és kötelmi igények vonatkozásában az igényérvényesítést kölcsönösen kizárták egymással szemben. Ez egyrészt az élettársi vagyoni szerződésből kitűnő ügyletkötési akaratból következik, amely az ingatlan kapcsolatos mindennemű kérdés (ügyletkötés, öröklés, megtérítési igény) rendezésére részletesen kiterjed, másrészt abból, hogy a szerződés épp az ingatlan megvásárlásakor jött létre a felek között. A felek 7. pontban alkalmazott szóhasználatából is ("korábban megvált különvagyonokból", "jövőben sem támasztanak", "valamennyi kérdést rendezték") az a következtetés vonható le, hogy az élettársi életközösséget maga a szerződés is két szakaszra bontja. Az élettársi élet- és vagyonszövetség első szakasza 2002. július hótól a szerződéskötés időpontjáig, 2006. február 14-ig tart, míg a második szakasz a 2006. február 14-ét követő időszak. A 2002. júliustól 2006. február 14-ig tartó szakasz vonatkozásában a Ptk. 200. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében az élettársak vagyoni szerződésük tartamát szabadon megállapítva rendezték az ez idő alatti vagyoni szerzések és vagyonszaporulat (ráfordítás, kiadás, költségek, ingóságok vásárlása stb.) vonatkozásában vagyoni viszonyaikat úgy, hogy valamennyi kérdést lezártak tekintettek és egymással szemben követelésük nincs és illet a jövőben sem támasztanak. Ezen időszak vonatkozásában aggálytalanul megállapítható, hogy a felek egybehangzó szándéka a teljes körű elszámolás volt, és jelen esetben az a körülmény, hogy a szerződés egyes vagyontárgyakat tételesen nem sorol fel, nem jelenti azt, hogy azokat a felek ne vették volna figyelembe. A szerződésnek az a kitétele, hogy a feleknek az addigi szerzések vonatkozásában egymással szemben semmiféle követelésük nincs, a szerződés 2-6. pontjából is következően, nem minősül a Ptk. 207. §-a (4) bekezdésében foglaltak szerinti joglemondásnak.

Ugyanakkor a szerződés tartalmából aggálytalanul nem állapítható meg, hogy a peres felek között 2006. február 14-ét, a szerződéskötést követő szerzésekre kizárták volna a vagyonszövetséget és teljes vagyon elkülönítési rendszerben állapodtak volna meg. Ennél fogva a Kúria megállapítja, hogy a 2006. február 14-e utáni szerzések vonatkozásában - eltérő megállapodás hiányában - a Ptk. 578/G. §-ának (1) bekezdésében foglalt törvényi rendelkezések alkalmazandók mind a megszerzett vagyontárgyak, mind a ráfordítások, kiadások és költségek elszámolásával kapcsolatban.

Forrás:

- 2013. évi V. törvény a Polgári törvénykönyvről
- 2016. évi CXXX. törvény a Polgári perrendtartásról
- A Kúria Pfv.21907/2012/4. számú precedensképes határozata közös vagyon megosztása (ÉLETTÁRSI közös vagyon megosztása) tárgyában. [1959. évi IV. törvény (Ptk.) 207. §]
- Polgári Jog I-IV. - új Ptk. - Kommentár a gyakorlat számára, frissítve: 2022. január 1.
- www.mokk.hu